2025
LOST AND FOUND
cte.org.uk/educationsunday2025

Addoliad ar y cyd ar gyfer ysgolion gynradd - Coll a chanfuwyd

Darllenwch Luc 15:1-10

1 Roedd y dynion oedd yn casglu trethi i Rufain a phobl eraill oedd yn cael eu hystyried yn 'bechaduriaid' yn casglu o gwmpas Iesu i wrando arno. 2 Ond roedd y Phariseaid a'r arbenigwyr yn y Gyfraith yn cwyno a mwmblan, “Mae'r dyn yma'n rhoi croeso i bobl sy'n 'bechaduriaid'! Mae hyd yn oed yn bwyta gyda nhw!”

3 Felly dyma Iesu'n dweud y stori yma wrthyn nhw: 4 “Dychmygwch fod gan un ohonoch chi gant o ddefaid, a bod un ohonyn nhw wedi mynd ar goll. Oni fyddai'n gadael y naw deg naw ar y tir agored ac yn mynd i chwilio am y ddafad aeth ar goll nes dod o hyd iddi? 5 A phan mae'n dod o hyd iddi mae mor llawen! Mae'n ei chodi ar ei ysgwyddau 6 ac yn mynd adre. Wedyn mae'n galw'i ffrindiau a'i gymdogion draw, ac yn dweud wrthyn nhw, ‘Dewch i ddathlu; dw i wedi dod o hyd i'r ddafad oedd wedi mynd ar goll.’ 7 Wir i chi, dyna sut mae hi yn y nefoedd – mae mwy o ddathlu am fod un pechadur wedi troi at Dduw nag am naw deg naw o bobl sy'n meddwl eu bod nhw'n iawn a dim angen newid!

8 “Neu petai gan ryw wraig ddeg darn arian, ac yn colli un ohonyn nhw. Byddai hi'n cynnau lamp ac yn mynd ati i lanhau'r tŷ i gyd, a chwilio ym mhob twll a chornel am y darn arian nes iddi ddod o hyd iddo. 9 Pan mae'n dod o hyd iddo, mae'n galw'i ffrindiau a'i chymdogion draw, ac yn dweud wrthyn nhw, ‘Dewch i ddathlu; dw i wedi dod o hyd i'r darn arian oedd wedi mynd ar goll.’ 10 Wir i chi, dyna sut mae Duw yn dathlu o flaen ei angylion pan mae un pechadur yn troi ato!”

Dyma’r stori Beiblaidd wedi dod i’w ben. Mae’n bryd stopio a meddwl am funed. Rhowch eich dwylo yn ei glin a cymerwch anadl dwfn, mewn... a mas. (Oedi trwy gyfri’n dawel i 5 neu 10)

Dwylo lan unrhyw un sydd erioed wedi colli siwmper ysgol neu gwisg ymarfer corff?

Mae yna llawer ohonym ni yma sydd wedi colli rhywbeth rhywbryd yn ystod y blwyddyn ysgol. Roedd fy mam bob amser braidd yn flin gyda mi pryd bynnag y byddwn i’n colli fy nghit ymarfer corff. Byddai hi’n dwud, “Pam na allwch chi rhoi e nôl ar eich peg,” neu “Pa môr anodd yw hi i rhoi

e nôl yn eich bag ysgol." Yn amlwg, roedd yn anodd iawn achos nid fi yn unig a oedd yn colli pethau. Weithiau byddwn yn dod o hyd i fy wysg ymarfer corff, ond ar amseroedd arall fydd e byth yn ailymddangos, neu fydd yn troi lan blynyddoedd ar ôl i mi ei golli. Beth y gallwn ddweud pan wnes i ddod o hyd iddo. Roedd yn deimlad da iawn. A allwch chi meddwl nawr sut deimlad oedd pan wnaethoch chi ddod o hyd i rhywbeth oedd ar goll? (Oedi) Am rhai ohonom ni y mae hyd yn oed yn gwneud i ni gwenu wrth cofio.

Roed Iesu yn athro da, ac yn y Beibl gallwn darllen pa mor aml wnaeth dweud straeon or enw damhegion. Y mae dameg yn stori sydd a ystyr dyfnach nad yw bob amser yn amlwg ar unwaith. Gallent fod tipyn bach fel gyfuniad rhwng stori a phos. Yn y darlleniad heddiw mae Iesu yn defnyddio dameg i'n helpu ni i ddeall nad yw byth yn rhoi'r gorau i ni.

Nawr, mae rhaid i mi goddef pryd bynnag y byddwn i'n chwilio am fy nghit ymarfer corff, doeddwn i byth yn edrych mor galed ag y byddai fy mam wedi dymuno i mi. Ond yn ein ddarlleniad heddiw mae Iesu'n dweud, tybiwch fod gennych chi 100 o ddefaid ond eich bod yn colli un ohonyn nhw. A pan wnaethoch chi ffeindio'r un oedd ar goll, byddech chi mor falch byddech chi'n ei gario ar eich ysgwyddau, ac yna y byddwch yn galw eich holl ffrindiau a chymdogion er mwyn dathlu fod yr un ddafad a gollwyd bellach wedi'i ddarganfod. A byddech chi'n cael dathliad a fyddai fel eich pen-blwydd gorau a'ch hoff dim yn ennill y bencampwriaeth i gyd ar yr yn diwrnod.

Nawr, rydyn ni'n gwybod bod defaid weithiau'n crwydro i ffwrdd oddi wrth eu Bugail, ac mae'r Beibl yn dysgu ni fod bobl weithiau'n crwydro i ffwrdd o Dduw, ac wrth gwneud hyn maent yn "mynd ar goll". Mae Cristnogion yn credu fod hyn yn wneud i Dduw teimlo'n drist, ond nid yw Duw byth yn rhoi'r gorau i ni. Mae'n dal i chwilio amdano ni ac yn galw arnom ni yn union fel mae bugail yn galw ar ei ddefaid. Mae eisiau tynnu pobl yn ôl i'w freichiau a'u cario pan fyddant ar goll.

Mae ein ffrindiau hyd yn oed yn gallu teimlo ar goll weithiau os mae nhw'n clywed ni yn ddefnyddio geiriau cas neu os ydyn ni'n rhwystro nhw rhag ymuno a gemau neu gweithgareddau. Mae Duw yn caru pob un ohonom a dydi e byth am i ni teimlo ar goll, felly mae'n rhaid i ni sicrhau fod pawb yn teimlo'n rhan or teulu ysgol.

Rwy'n mynd i ddweud gweddi nawr. Os ydych chi eisiau gwneud hon yn weddi i chi hefyd, dwedwch 'Amen' (sy'n golygu 'Rwy'n cytuno') ar y diwedd ar fy ôl i. (Os nad ydych chi, gallwch chi eistedd yn dawel a meddwl and beth glywsoch chi heddiw.)

Annwyl Dduw, diolch i ti nad wyt ti eisiau i unrhyw un ohonom byth deimlo ar goll ac y byddi di yn parhau i chwilio amdanom ni a gweiddi ein henw. Rhowch help i ni i ymddiheuro pan rydyn ni'n gas neu yn gwneud pethau i poeni bobl eraill. Amen.

Produced by the Bible Society (biblesociety.org.uk)